

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Krzysztof Kwiatkowski

KPS.410.001.05.2015
P/15/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2014 r., cz. 12 – Państwowa Inspekcja Pracy
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontroler	Jarosław A. Odachowski, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 92587 z dnia 2 lutego 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Państwowa Inspekcja Pracy, ul. Barska 28/30, 02-315 Warszawa, (zwane dalej PIP)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Iwona Hickiewicz, Główny Inspektor Pracy (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena Najwyższa Izba Kontroli ocenia¹ pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2014 roku w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.

Plan dochodów i wydatków na 2014 r. został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2014².

Uzyskane dochody (2.784,1 tys. zł) terminowo przekazywano na centralny rachunek budżetu państwa. Wydatki w kwocie 280.005,2 tys. zł, stanowiące 98,0% planu po zmianach zostały zrealizowane zgodnie z planem finansowym w sposób celowy i gospodarny³. Roczne sprawozdania jednostkowe oraz łączne zostały sporządzone rzetelnie i terminowo, zgodnie z zasadami ewidencji księgowej. Przekazywały one prawdziwy obraz dochodów i wydatków, należności i zobowiązań, zgodnie z zasadami rachunkowości dla jednostek budżetowych. Ocenę powyższą uzasadniają także ustanowione mechanizmy kontroli zarządczej dotyczące operacji finansowych i gospodarczych.

W ocenie NIK, Główny Inspektor Pracy, zgodnie z art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴ (ufp), skutecznie sprawował w 2014 r. nadzór i kontrolę nad realizacją budżetu państwa w części 12 poprzez m.in. bieżącą analizę prawidłowości wykorzystania środków finansowych i realizacji zadań rzeczowych, dokonywanie kwartalnych ocen wykonania planu dochodów i wydatków, a także kontrole przeprowadzane przez Sekcję Audytu Wewnętrznego i Kontroli Wewnętrznej.

¹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria dla oceny pozytywnej i negatywnej stosuje się ocenę opisową.

² Dz. U. z 2013 r., poz. 702.

³ Kontrolą objęto 14,3% (39.996,8 tys. zł) zrealizowanych wydatków.

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

III. Wyniki kontroli

Państwowa Inspekcja Pracy jest organem nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy. W jej strukturze organizacyjnej funkcjonowało 18 jednostek organizacyjnych, dysponentów III stopnia środków budżetu państwa, w tym 16 Okręgowych Inspektoratów Pracy (OIP), Ośrodek Szkolenia PIP (OS PIP) we Wrocławiu oraz Główny Inspektorat Pracy (GIP).

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

1.1. W ustawie budżetowej na 2014 r. z dnia 24 stycznia 2014 r.⁵, dochody budżetu państwa⁶ w części 12 zostały zaplanowane w kwocie 2.549 tys. zł, tj. w wysokości niższej o 32,9% od wykonania w 2013 r. (3.799,8 tys. zł). Zrealizowane dochody wyniosły 2.784,1 tys. zł i w porównaniu do planowanych na 2014 r. były wyższe o 9,2%, a w stosunku do 2013 r. były niższe o 26,7% (o 1.015,7 tys. zł).

Główne źródło dochodów stanowiły wpływy m.in.: z kar pieniężnych i grzywien od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych, z usług Ośrodka Szkoleniowego PIP, ze sprzedaży składników majątkowych.

Na przekroczenie planu dochodów miały wpływ głównie wyższe dochody uzyskane w:

- § 083 *Wpływy z usług* – z tytułu m.in. wpływów z usług gastronomicznych, noclegowych, parkingowych oraz organizacji szkoleń w Ośrodku Szkolenia PIP we Wrocławiu (o kwotę 176,3 tys. zł);
- § 087 *Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych* – z tytułu m.in. sprzedaży 26 szt. samochodów osobowych oraz sprzedaży zużytych składników majątkowych (o 118,1 tys. zł);
- § 097 *Wpływy z różnych dochodów* – z tytułu m.in. podatku VAT naliczonego przez OS PIP, wpłat od ubezpieczycieli odszkodowań za zniszczone lub skradzione mienie, refaktury kosztów roku 2013 poniesionych w OS PIP, refundacji z Komisji Europejskiej za bilety lotnicze zakupione przez GIP (o 94,8 tys. zł).

Dochody zrealizowane w Głównym Inspektoracie Pracy w 2014 r. wyniosły 104,8 tys. zł i były wyższe o 72,8 tys. zł, tj. o 227,5% od planu według ustawy budżetowej oraz niższe o 40,6 tys. zł, tj. o 27,9% od wykonania w roku poprzednim. Na wyższe wykonanie dochodów miały wpływ przede wszystkim wpływy z usług, ze sprzedaży składników majątkowych, odsetek oraz wpływów z różnych dochodów (m.in. z tytułu odszkodowania za skradzione lub zniszczone mienie, zwrot kosztów postępowania sądowego, zwroty wydatków z lat poprzednich, zatrzymanych wadliów itp.).

Pobrane dochody zostały przekazane na centralny rachunek budżetu państwa, w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa⁷.

⁵ Dz. U. z 2014 r., poz. 162

⁶ Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r., kontrola dochodów budżetowych w części 12 została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

⁷ Dz. U. z 2014 r., poz. 82 ze zm.

(dowód: akta kontroli str. 19-20, 82, 88-89, 111-123, 132-142, 443-449)

1.2. Należności pozostałe do zapłaty w części 12 według stanu na koniec 2014 r. wyniosły 10.177,7 tys. zł i w porównaniu do stanu na koniec grudnia 2013 r. (10.255,4 tys. zł) były niższe o 0,8%. Zaległości wyniosły natomiast 9.519,1 tys. zł, tj. 93,5% należności ogółem i były niższe niż w 2013 r. (10.018,9 tys. zł) o 5,0%. Na koniec 2014 r. w GIP należności pozostałe do zapłaty wyniosły 2,5 tys. zł.

Należności wymagalne w kwocie 9.518,4 tys. zł stanowiły 93,5% należności ogółem, przy czym należności wymagalne ujęte w §§ 058⁸ i 069⁹ stanowiły 99,6% i były to należności dotyczące działalności kontrolnej PIP.

(dowód: akta kontroli str. 27-30, 33-35, 93-94)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej dochodów nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Plan finansowy wydatków i plan rzeczowy zadań realizowany ze środków budżetowych na 2014 r., opracowano zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2014. W 2014 r. zaplanowano wydatki w kwocie 285.688 tys. zł., tj. o 3,3% więcej niż w 2013 r. (276.622 tys. zł).

W budżecie na 2014 r. w PIP nie planowano i nie realizowano wydatków z udziałem środków budżetu europejskiego, oraz nie otrzymano środków z rezerw.

Główny Inspektor Pracy, realizując uprawnienia dysponenta części budżetowej, w 2014 r. dokonał 12 zmian planu wydatków pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej na łączną kwotę 10.094 tys. zł. Z ustaleń kontroli wynika, że przeniesienia wydatków były celowe, wynikały z faktycznych potrzeb jednostki, były odpowiednio udokumentowane i uzasadnione, stosownie do art. 171 ust. 1 ufp.

(dowód: akta kontroli str. 5-23, 25-26, 81-100, 124-131)

Zrealizowane w 2014 r. w części 12 wydatki wyniosły 280.005,2 tys. zł, tj. 98,0% planu według ustawy budżetowej i planu po zmianach. W porównaniu do 2013 r. wydatki były wyższe o 3.725,3 tys. zł, tj. o 1,3%.

Najwyższe wydatki wystąpiły w rozdz. 75101 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony państwa*, w ramach którego zrealizowano 98,4% wydatków ogółem. Pozostała kwota, stanowiąca 1,6% wydatków ogółem, zrealizowano w rozdz. 75195 – *Pozostała działalność*.

Zrealizowane wydatki budżetowe i ich procentowe wykonanie w relacji do kwot ujętych w planie według ustawy budżetowej, planie po zmianach oraz wykonania w 2013 r. przedstawiały się odpowiednio:

- wydatki bieżące – 270.101,8 tys. zł (99,2%, 99,2%, 100,8%),
- wydatki majątkowe – 8.112,8 tys. zł (70,5%, 70,5%, 112,9%),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 1.790,6 tys. zł (92,9%, 96,5%, 142,1%).

2.1. Realizacja wydatków bieżących jednostek budżetowych

Wydatki bieżące w 2014 r. stanowiły 96,5% zrealizowanych wydatków ogółem. Dominującą pozycję wydatków bieżących stanowiły wynagrodzenia osobowe,

⁸ § 058 Grzywny i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych

⁹ § 069 Wpływy z różnych opłat

dodatkowe wynagrodzenia roczne, pochodne od wynagrodzeń (§§ 401, 404, 411, 412) w łącznej kwocie 218.875,3 tys. zł (99,7% planu po zmianach, a w strukturze wydatków ogółem 78,2%). Wydatki na wynagrodzenia pracowników wyniosły 171.772,1 tys. zł (100,0% zaplanowanych) i w porównaniu z wykonaniem w 2013 r. (171.871,4 tys. zł) zmalały o 99,3 tys. zł, tj. o 0,06%.

Kolejną pozycją w strukturze wydatków stanowiły opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe w § 440 – 14.192,2 tys. zł, tj. 5,3% wydatków ogółem. W ramach wydatków bieżących dokonano zakupów materiałów i wyposażenia (§ 421) dla 18 jednostek (GIP, 16 OIP i 1 OSPiP) na łączną wartość 7.885,0 tys. zł (głównie wyposażenie i drobny inwentarz, materiały biurowe i kserograficzne paliwo dla 169 samochodów służbowych), co stanowiło 2,8% wydatków ogółem.

W ramach podróży służbowych krajowych i zagranicznych (§§ 441, 442) wydatkowano łącznie 6.345,5 tys. zł, co stanowiło 2,3% wydatków ogółem i 92,5% planu po zmianach. Wydatki związane z użytkowaniem samochodów prywatnych do celów służbowych stanowiły 71,5% ogólnych wydatków w tym paragrafie i wyniosły 4.389,5 tys. zł, co stanowiło 2% z tego przejazdu samochodami prywatnymi – 3.530,4 tys. zł, zaś ryczałty 859,1 tys. zł. OIP zawierał z pracownikami okręgów umowy w oparciu o Zarządzenie nr 43/08 Głównego Inspektora Pracy z dnia 9 grudnia 2008 r.¹⁰

W 2014 r. łączne wydatki na lotnicze podróże służbowe (krajowe i zagraniczne) wyniosły 134,5 tys. zł, co stanowiło 2,1% wydatków ogółem na ten cel. Wzorem lat poprzednich, w 2014 r. w Państwowej Inspekcji Pracy dokonywano rezerwacji i zakupu biletów lotniczych na podstawie umowy zawartej w dniu 20 września 2013 r. z zewnętrzną dostawcą biletów oraz polis ubezpieczeniowych, który został wyłoniony w ramach postępowania o zamówienie publiczne.

NIK nie wnosi uwag do zawartej przez Państwową Inspekcję Pracy umowy, w której określono m.in. warunki zakupu i anulacji przez PIP biletów lotniczych na odcinkach krajowych i zagranicznych, gwarantujące otrzymanie zwrotu w wysokości 50% ceny wykupionego biletu i polisy ubezpieczeniowej w wariantcie podstawowym w przypadku anulowania biletu. Zamówienia realizowane były w oparciu o ustalony program krajowej lub zagranicznej imprezy oraz po uprzednim uzgodnieniu trasy i terminu przelotu z uczestnikiem/uczestnikami wylotu.

(dowód: akta kontroli str. 5-23, 25-26, 81-100, 124-131, 156-157, 185-195, 442-489)

2.2. Realizacja wydatków majątkowych

Wydatki majątkowe w kwocie 8.112,8 tys. zł stanowiły 2,9% zrealizowanych wydatków ogółem.

W ramach wydatków majątkowych w § 605 *Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych*, zrealizowanych w kwocie 260 tys. zł (100,0% planu po zmianach) wykonano gazową instalację c.o., podjazd dla niepełnosprawnych oraz wydzielono serwerownię w budynku w Gliwicach.

Z wydatków w § 606 *Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych* na kwotę 7.852,8 tys. zł (69,9% planu po zmianach) zrealizowano zakupy m.in.: oprogramowania systemu zarządzania i monitorowania środowisk IT o wartości 2.623,3 tys. zł, 46 szt. samochodów osobowych o łącznej wartości 2.543,4 tys. zł (m.in. 13 szt. Renault Star, 10 szt. Skoda Fabia, 8 szt. Peugeot Partner, 6 szt. Dacia

¹⁰ Zarządzenie nr 43/08 Głównego Inspektora Pracy z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie użytkowania przez pracowników Państwowej Inspekcji Pracy do celów służbowych samochodów niebędących własnością pracodawcy oraz zwrotu kosztów w tego tytułu i umów ryczałtowych na używanie prywatnego samochodu do celów służbowych.

Logan, 5 szt. Renault Life, 3 szt. Skoda Octavia), 678 szt. licencji Office Std 2013 o wartości 876,1 tys. zł, 57 komputerów przenośnych Dell Latitude o wartości 291,5 tys. zł, 13 szt. urządzeń wielofunkcyjnych Kyocera i Bizhub o wartości 260,7 tys. zł oraz opracowania dokumentacji zarządczej do systemu elektronicznego obiegu dokumentów o wartości 187,3 tys. zł. Główną przyczyną niewykonania wydatków były niższe, niż pierwotnie zakładano, wydatki na zakup systemu elektronicznego obiegu dokumentów z uwagi na przedłużającą się procedurę udzielenia zamówienia publicznego (wydatkowano 187,3 tys. zł z 3.958,4 tys. zł). Ze względu na środki ochrony prawnej wnoszone przez wykonawców, umowa w tym postępowaniu została zawarta dopiero w dniu 4 listopada 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 5-23, 25-26, 81-100, 124-131, 359-392, 442-489)

2.3. Realizacja wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 1.790,6 tys. zł stanowiły 0,6% zrealizowanych wydatków ogółem.

Dominującą pozycję stanowiły wydatki poniesione w rozdziale 75101¹¹ w § 302 *Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń* w kwocie 1.311,6 tys. zł (73,2% wydatków w tej grupie), które obejmowały m.in. wypłaty pracownikom ekwiwalentu za używanie i pranie odzieży roboczej, refundacje zakupu okularów korekcyjnych z tytułu pracy przy monitorze ekranowym, zakupy środków ochrony indywidualnej, odzieży roboczej i ochronnej, odprawy pośmiertne po zmarłych pracownikach. Wydatki z § 303 *Różne wydatki na rzecz osób fizycznych* w kwocie 5,5 tys. zł dotyczyły zwrotu kosztów dojazdu osób wezwanych celem przesłuchania w charakterze świadków w postępowaniach prowadzonych przez OIP.

W ramach wydatków poniesionych w rozdziale 75195 *Pozostała działalność* z § 304 *Nagrody o charakterze szczególnym niezaliczone do wynagrodzeń* w kwocie 477,0 tys. zł m.in. ufundowano nagrody w konkursach wiedzy organizowanych przez PIP z zakresu wiedzy o prawnej ochronie pracy oraz zasadach BHP, za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kontroli przestrzegania prawa, wynalazczości itp., a także popularyzacji prawa pracy i ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa pracy. Wydatki także poniesiono na nagrody w konkursie „Najaktywniejszy Społeczny Inspektor Pracy” oraz za popularyzację przez dziennikarzy problematyki prawa i bezpieczeństwa pracy.

(dowód: akta kontroli str. 5-23, 25-26, 81-100, 124-131, 156-157, 185-195, 442-489)

2.4. Wydatki wykonane z 2014 r. w Głównym Inspektoracie Pracy wyniosły 39.859,5 tys. zł i w stosunku do planu po zmianach były niższe o 5.087,5 tys. zł, tj. o 11,3%. W porównaniu do roku poprzedniego (35.533,7 tys. zł) wydatki były wyższe o 12,2%.

(dowód: akta kontroli str. 5-23, 25-26, 81-100, 124-131)

2.5. W rocznym sprawozdaniu dysponenta głównego z wykonania wydatków (Rb-28) za 2014 r. wykazano zobowiązania według sald kont na koniec roku w wysokości ogółem 16.527,8 tys. zł i były one niższe niż w 2013 r. (16.807,8 tys. zł) o 1,7%. Dominującą pozycję zobowiązań (92,4%) stanowiły dodatkowe wynagrodzenia roczne wraz z pochodnymi (§§ 404, 411, 412) w kwocie 15.270,9 tys. zł oraz zobowiązania w § 426 – *Zakup energii* i § 430 – *Zakup usług pozostałych* stanowiące 3,2% w kwocie 522,4 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 78-79, 132, 137)

¹¹ Rozdział 75101 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony państwa.*

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Wynagrodzenia

Opis stanu
faktycznego

Przeciętne zatrudnienie w 2014 r. w Państwowej Inspekcji Pracy wyniosło 2.602 osoby (w tym trzy osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe) i w stosunku do średniorocznego zatrudnienia w 2013 r. było niższe o 10 osób.

Stan zatrudnienia na koniec 2014 r.¹² (w przeliczeniu na pełne etaty – według Rb-70) wynosił 2.599 osób i w porównaniu do poprzedniego roku był wyższy o 12 osób, przy czym plan zatrudnienia (2.737 osób) jest niezmienny od 2013 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w PIP wyniosło (z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego), liczone na podstawie sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w 2014 r. wyniosło 5.912 zł i w porównaniu do 2013 r. wzrosło o 24 zł, tj. o 0,4%.

Przeciętne zatrudnienie w GIP w 2014 r. wyniosło 183 osoby i nie zmieniło się w stosunku do roku ubiegłego.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w GIP (wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) w 2014 r. wyniosło 6.987 zł i było wyższe o 45 zł tj. o 0,6%.

Według danych wykazanych w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-28 z wykonania planu wydatków wszystkich jednostek podległych dysponentowi części 12, w jednostkach tych nie zostały przekroczone limity środków na wynagrodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 24, 86, 98, 101-106)

W 2014 r. zaplanowano w ustawie budżetowej wydatki na wynagrodzenia bezosobowe w wysokości 1.088 tys. zł, które następnie zmniejszono o 13,5% do 941,6 tys. zł. Wykonanie wyniosło 908,8 tys. zł, tj. o 96,5% planu po zmianach. W latach poprzednich wydatki na wynagrodzenia bezosobowe były na zbliżonym poziomie i wyniosły (wykonanie w stosunku do planu po zmianach): w 2010 r. – 99,9%, 2011 r. – 88,8%, 2012 r. – 85,0%, 2013 r. – 98,3% oraz w 2014 r. – 96,5%.

Wydatki w ramach wynagrodzeń bezosobowych na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło dotyczyły głównie wydatków na przygotowanie i przeprowadzenie wykładów w Ośrodku Szkoleniowym PIP, badanie mikrobiologiczne żywności, a także sprzątanie pomieszczeń biurowych, prace konserwatorsko-naprawcze, archiwizację dokumentów itp. oraz opracowania i/lub aktualizacji publikacji, ulotek i broszur, opracowanie materiałów edukacyjnych, prezentacji itp.

(dowód: akta kontroli str. 107-110)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Badanie próby 41 dowodów na kwotę 9.737,2 tys. zł zrealizowanych wydatków oraz dokumentów źródłowych do wylosowanych dowodów na łączną wartość 21.139,7 tys. zł wykazało ich zgodność z planem finansowym z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych. Nie stwierdzono naruszenia terminów zatwierdzania merytorycznego, formalno-rachunkowego oraz wydatków niecelowych lub niegospodarnych,

¹² Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2014 z uwzględnieniem osób przebywających na zasiłkach chorobowych, urlopach bezpłatnych, wychowawczych, macierzyńskich itp. wynosił 2.727,12 osób (w przeliczeniu na pełne etaty), co stanowi 99,6% planu zatrudnienia.

a płatności, zgodnie z prawidłowo zawartymi umowami, były terminowo regulowane w ramach limitu określonego w planie finansowym.

(dowód: akta kontroli str. 284-296)

Dodatkowemu badaniu poddano trzy zamówienia publiczne o najwyższej wartości (według umów zawartych w 2014 r.) o łącznej wartości 18.857.096,25 zł (brutto), co stanowiło 65,95% zawartych w 2014 r. umów (28.592.749,28 zł brutto), tj.:

- przetarg ograniczony, pn. „Zaprojektowanie, dostawa i wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego (wraz z niezbędnym sprzętem i siecią podatkową) w zakresie elektronicznego obiegu dokumentów w jednostkach organizacyjnych PIP” (nr zamówienia: GOZ-353-0400-1/13) o wartości 10.996.411,56 zł (brutto).
- przetarg nieograniczony pn. „Dostawa, wdrożenie i instalacja systemu typu System Center” (nr zamówienia: GOZ-353-2210-6/14) o wartości 2.997.214,80 zł (brutto),
- przetarg nieograniczony pn. „Dostawa paliwa do samochodów służbowych jednostek organizacyjnych PIP” (nr zamówienia: GOZ-353-2214-2/14) o wartości 4.863.469,89 zł (brutto).

Stwierdzono, iż ww. zamówienia publiczne przeprowadzono zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹³, a w dokumentacji znajdowały się wszystkie dokumenty, m.in. druki, ogłoszenia, protokoły, oświadczenia, SIWZ, wzory umów, korespondencja itp., wymagane powyższą ustawą.

(dowód: akta kontroli str. 297-358)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z przepisami § 11 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2014, w związku z aktualizacją Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2014-2017, przekazano w dniu 24 lutego 2014 r. do Ministerstwa Finansów (MF) wypełnione formularze dotyczące budżetu PIP w układzie zadaniowym. W ramach funkcji „Rynek pracy” i zadania „Budowa nowoczesnych stosunków pracy i warunków pracy” wyszczególniono trzy podzadania, które składały się łącznie z sześciu działań szczegółowych. Ogólny budżet PIP na te zadania przewidywał wydatkowanie 285.688 tys. zł, z tego na GIP przypadło 55.040,8 tys. zł. W GIP w trakcie roku budżetowego dokonano łącznie 22 zmian w planie wydatków w układzie zadaniowym ustalając ostatecznie wartość wydatków na 44.947,0 tys. zł.

Sprawozdanie RB-BZ1 z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym przesłano do MF w dniu 20 lutego 2015 r. Spośród sześciu działań zawartych w planie, w trzech przypadkach osiągnięto wyższy niż planowano wskaźnik wykonania zadania. I tak w działaniu „*Odsetek kontroli, w ramach których udzielono porad w zakresie przestrzegania przepisów prawa pracy*” planowany wskaźnik 63% zrealizowano w 64,83%. W działaniu „*Procent wykonanych badań spośród badań zleconych*” zakładaną wartość 95,0% zrealizowano w całości, zaś w działaniu „*Odsetek szkoleń, seminariów i warsztatów dla uczestników*”

¹³ J.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

projektów dotyczących prewencji i ochrony pracy w branżach o szczególnie wysokim poziomie ryzyka (przemysł, budownictwo, rolnictwo indywidualne) zakładany wskaźnik 45,0% osiągnięto w 46,64%. W działaniu „Odsetek zrealizowanych przedsięwzięć w zakresie współpracy międzynarodowej w stosunku do przedsięwzięć zatwierdzonych do realizacji” planowaną wartość wskaźnika zrealizowano w 98,75%, a w działaniu „Liczba wydanych środków prawnych przypadających na jedną kontrolę” zakładany wskaźnik 7,0 wyniósł 6,9. W przypadku jednego z działań, tj. „Zasięg działań informacyjnych PIP w grupie docelowej wiodącej kampanii promocyjnej na podstawie badań społecznych” wykonanie wskaźnika pokryło się z planowanym i wyniosło 43%.

W ramach nadzoru i monitoringu realizacji planów finansowych w układzie zadaniowym Główny Inspektorat Pracy, jako dysponent główny, dokonywał okresowej analizy realizacji planów wszystkich jednostek organizacyjnych PIP. W szczególności przeprowadzane były:

- comiesięczna kontrola prawidłowości ewidencjonowania planu w układzie zadaniowym na podstawie własnych decyzji oraz decyzji nadesłanych z jednostek podległych, kontrola miała m.in. na celu ustalenie, czy wydatki na każdym szczeblu budżetu zadaniowego mają pokrycie w planie w każdej z jednostek podległych,
- kwartalna kontrola stopnia wykonania planu finansowego w jednostkach organizacyjnych PIP.

W celu wzmocnienia sprawowanego nadzoru, efektywności i skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym opracowano „Szczegółową metodologię ustalania mierników” na każdym szczeblu budżetu zadaniowego. Kontynuacją funkcjonującej już w PIP powyższej metodologii było opracowanie „Karty mierników”. Dodatkowo w GIP prowadzono okresowe (na koniec poszczególnych kwartałów) monitorowanie wykonania mierników stopnia realizacji celów na poziomie jednostek podległych (dysponentów III-go stopnia). Na bieżąco przeprowadzana była także analiza przewidywanego wykonania mierników z wykonaniem planu wydatków na poziomie poszczególnych działań.

(dowód: akta kontroli str. 151-157, 196-280, 393-430)

6. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

Opis stanu faktycznego

Dane wykazane w rocznych sprawozdaniach sporządzonych przez dysponenta części 12 Państwowa Inspekcja Pracy:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
 - z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- a także
- roczne sprawozdanie z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
 - sprawozdania finansowe za IV kwartał 2014 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

są zgodne z kwotami wynikającymi ze sprawozdań jednostkowych jednostek podległych. Ewidencja ta prowadzona była w warunkach przyjętego systemu kontroli zarządczej w zakresie finansowym zawierającego wszystkie wymagane elementy/czynności określone w aktach prawnych i regulacjach wewnętrznych oraz obowiązujących standardach. W przyjętej koncepcji kontroli ustanowiono

mechanizmy kontroli zapobiegające znaczącym ryzykom zidentyfikowanym w obszarze prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdań.

(dowód: akta kontroli str. 18-86, 426-430)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej sprawozdawczości budżetowej nie stwierdzono nieprawidłowości.

7. Działania podejmowane przez Dysponenta części budżetu państwa w ramach nadzoru i kontroli

Opis stanu
faktycznego

Nadzór i kontrola wydatków w układzie zadaniowym, jako szczególny rodzaj działania PIP został przedstawiony w punkcie 5 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

7.1. Dysponent części budżetowej, realizując obowiązki wynikające z art.175 ufp, co kwartał dokonywał oceny wykonania planu finansowego, zarówno dochodów, jak i wydatków budżetowych. Ocena oparta była o opracowaną przez Departament Budżetu i Finansów szczegółową analizę przebiegu realizacji planu finansowego dokonywaną na podstawie sprawozdań, dodatkowych materiałów z jednostek organizacyjnych PIP oraz własnych danych. Analiza ta pozwala na sprawdzenie zgodności wydatków z planowanym przeznaczeniem, jak również prawidłowości wykorzystania środków finansowych.

Oprócz powyższej kwartalnej analizy dotyczącej budżetu dysponent części budżetowej sprawował bieżący nadzór i kontrolę nad realizowanymi zadaniami. Wyniki działalności kontrolnej i prewencyjno-promocyjnej na bieżąco monitorowane były przez Departament Planowania, Analiz i Statystyki oraz przedkładane Głównemu Inspektorowi Pracy i jego Zastępcom. Wyniki omawiane były na naradach całego kierownictwa (kierownicy jednostek organizacyjnych PIP i komórek organizacyjnych GIP) dwa razy do roku.

Główny Inspektor Pracy, biorąc pod uwagę obowiązki kierownika Urzędu, wynikające z ustawy o finansach publicznych, w szczególności art. 69 ust. 1 pkt 3, który zobowiązuje do zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, zobowiązał wszystkich kierowników jednostek/komórek organizacyjnych PIP/GIP do podjęcia działań w celu przeprowadzenia pełnej identyfikacji, analizy i oceny ryzyk występujących we wszystkich jednostkach/komórkach organizacyjnych PIP/GIP. W celu usystematyzowania funkcjonowania kontroli zarządczej w PIP, w dniu 14 marca 2011 r. Główny Inspektor Pracy wydał zarządzenie nr 5/11 w sprawie kontroli zarządczej w PIP, zaktualizowane Zarządzeniem nr 4/14 z dnia 14 lutego 2014 r.

Od 2011 roku Główny Inspektor Pracy powołał Zespół ds. kontroli zarządczej w PIP, w skład którego wchodzi przedstawiciele Głównego Inspektoratu Pracy, Okręgowych Inspektoratów Pracy, w tym Okręgowi Inspektorzy Pracy i Zastępcy Okręgowych Inspektorów Pracy oraz Ośrodka Szkolenia PIP we Wrocławiu, a także powołany został koordynator ds. zarządzania ryzykiem w PIP. Ewidencja zidentyfikowanych ryzyk prowadzona jest w każdej jednostce/komórce organizacyjnej PIP/GIP w formie rejestru ryzyk. Każde zidentyfikowane ryzyko podlega analizie służącej określeniu prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia oraz skutku, jakie to zdarzenie może mieć dla realizacji celów i zadań.

Syntetycznym udokumentowaniem działań podejmowanych przez PIP w ramach procesu zarządzania ryzykiem jest roczny raport na temat realizacji procesu zarządzania ryzykiem w PIP za poprzedni rok kalendarzowy.

7.2. Zadania audytowe realizowane były w oparciu o zatwierdzony przez Głównego Inspektora Pracy plan audytu na 2014 r. W 2014 r. Sekcja Audytu Wewnętrznego

wykonała sześć zadań audytowych, po których wydano zalecenia i opinie oraz przeprowadzono dwie czynności sprawdzające. Zrealizowane przedsięwzięcia i ich oceny dotyczyły m.in. oceny efektywności szkoleń doskonalących dla pracowników PIP, udostępniania informacji publicznej, oceny planowania i sprawozdawczości w zakresie realizacji własnych zadań kontrolnych przez OIP, sposobu rozdysponowania i wykorzystania sprzętu komputerowego w PIP. Ponadto w ramach czynności sprawdzających przeprowadzono dwa zadania z zakresu analizy gospodarki samochodowej oraz gospodarowania środkami ZFŚS.

Zgodnie z art. 295 ust. 1 ufp, w dniu 28 stycznia 2015 r. Główny Inspektor Pracy przedstawiła Ministrowi Finansów informację o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego w 2014 r.

Sekcja Kontroli Wewnętrznej przeprowadziła w 2014 r. w jednostkach podległych cztery kontrole kompleksowe, Zalecenia pokontrolne dotyczyły m.in. poprawności sporządzania dokumentacji kontrolnej, rozliczania czynności kontrolnych i prawidłowości wydawania decyzji administracyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 151-184, 431-441, 490-524)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, wobec nie stwierdzenia nieprawidłowości, nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 16 kwietnia 2015 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Krzysztof Kwiatkowski

.....
podpis